

СХВАЛЕНО
Протокол засідання педагогічної ради
ЗГ «Запорізька Січ»
«14» червня 2024 №19

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ЗГ «Запорізька Січ»
«14» червня 2024 №58/р

Освітня програма
Запорізької гімназії «Запорізька Січ»
Запорізької міської ради
на 2024/2025 навчальний рік

Розділ I. Загальні положення.

Розділ II. Навчальний план Запорізької гімназії «Запорізька Січ»
Запорізької міської ради Запорізької області на 2024/2025 навчальний рік.

Розділ I. Загальні положення.

Запорізька гімназія «Запорізька Січ» Запорізької міської ради (далі гімназія) діє згідно статуту, затвердженого наказом департаменту освіти і науки Запорізької міської ради від 31.01.2024 №23р.

Запорізька гімназія «Запорізька Січ» Запорізької міської ради складається з трьох підрозділів: дошкільний, школа I, II, ступенів та позашкільний підрозділ. Структура гімназії визначається концепцією особистісно-орієнтованого навчання, дотриманням принципів наступності, системності, диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, забезпечує відповідність мети навчання, виховання і розвитку учнів у кожному віковому періоді їх психологічним, фізіологічним та віковим особливостям.

Орієнтовна кількість класів - 10, учнів - 290

Головною метою комплексу є задоволення потреб громадян у дошкільній освіті, загальній середній освіті; забезпечення реалізації державної політики патріотичного виховання дітей та молоді; створення умов для морального, інтелектуального, фізичного розвитку учнів; виховання громадянина демократичного суспільства.

Діяльність Запорізької гімназії «Запорізька Січ» Запорізької міської ради спрямована на створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів комплексу в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки. Ми прагнемо виховати випускників, які:

- самостійно навчаються протягом всього життя;
- знають свої сильні сторони;
- гнучкі та легко адаптуються до змін;
- мислять творчо та цілісно, вміють вирішувати проблеми та приймати відповідальні рішення, керуючись морально-етичними чеснотами;
- гідні громадяни, патріоти України, які усвідомлюють свою приналежність до сучасної європейської цивілізації
- піклуються про інших;
- бачать у своїй роботі сенс, гідність та покликання, поважають права інших та роблять свій внесок у загальне благо.

Освітню програму гімназії на 2024/2025 навчальний рік складено для дошкільного підрозділу, школи I ступеню, школи II ступеню та позашкільного підрозділу.

Основою для розроблення освітньої програми є відповідний Державний стандарт загальної середньої освіти: для закладів для закладів дошкільної освіти – 2021 року, для 1-4-х класів – 2018 року; для 5-7-х класів - 2020 року, для 8,9-х класів – 2011 року. За потребою здобувачів освіти може запроваджуватися індивідуальна форма навчання (екстернат, сімейна (домашня), педагогічний патронаж) відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року №955, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.08.2019 №852/33823.

З урахуванням дії правового режиму воєнного стану в Україні, безпекової ситуації в м. Запоріжжі, місцевих особливостей та кліматичних умов, форма освітнього процесу може змінюватися. Відповідно до рішення педагогічної ради гімназії може бути організовано освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання. Відповідно до рішення педагогічної ради гімназії, за умови погодження рішення Радою оборони Запорізької області, освітній процес може бути організовано шляхом поєднання очної форми навчання та очної форми навчання з використанням технологій дистанційного навчання (далі змішаний режим).

Освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання організовується згідно Стратегії організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, яка погоджена педагогічною радою закладу (протокол засідання педагогічної ради від 21.08.2023 №1).

Технології дистанційного навчання використовуються щоб забезпечити:

- вивчення навчальних предметів;
- проведення додаткових індивідуальних або групових консультацій;
- реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії учнів відповідно до їхніх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду;
- проведення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, збройного конфлікту, введення воєнного стану та інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти;
- надання додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) для осіб з ООП.

Головним засобом комунікації та інформування учасників освітнього процесу є електронний журнал на платформі NZ.

Інформація щодо форми навчання, розкладу занять у синхронному та асинхронному режимах розміщується на сайті закладу.

Синхронний режим здійснюється за допомогою комунікаційних онлайн сервісів ZOOM, Meet.

Асинхронний режим здійснюється через платформу «Нові знання» на платформах Google Classroom, Всеукраїнська школа онлайн, [Miyklas](https://miyklas.com.ua), naurok.com.ua, vseosvita.ua та через індивідуальне спілкування з вчителем (зокрема учнів з ООП). У разі відсутності або низької якості інтернет-з'єднання, недостатнього забезпечення гаджетами - через Telegram, Messenger, Viber.

Можливе використання наступних ІКТ на різних етапах діяльності:

При підготовці до уроків:

school.zp.ua - освітній простір з інтерактивним навчальним матеріалом

vseosvita.ua - навчальні матеріали до уроків (презентації, уроки, сценарії)

naurok.com.ua - навчальні матеріали до уроків (презентації, уроки, сценарії)

miyklas.com.ua - готові матеріали до уроків

miro.com - інтерактивна дошка

jamboard.google.com - інтерактивна дошка

docs.google.com/presentation - створення навчальних презентацій

excellentes4u.com, esleschool.com, learnenglishteens.britishcouncil.org - готові комплексні завдання (читання, аудіювання, граматики)

genial.ly - розробка інтерактивних уроків

При оцінюванні навчальних досягнень:

vseosvita.ua, naurok.com.ua, liveworksheets.com, miyklas.com.ua - розробка та виконання тестів

для зворотного зв'язку та інформування учнів: Viber, Google пошта, Google Class, електронний журнал (щоденник) Нові знання.

Для учнів, які не мають комп'ютерної техніки та підключення до Інтернету, вчителі-предметники надсилають домашні завдання класному керівнику, який повідомляє учню відповідну інформацію в телефонному режимі.

Заклад освіти може використовувати технології дистанційного навчання під час організації здобуття освіти за різними формами: очною; екстернатною; сімейною (домашньою); педагогічним патронажем.

Освітня програма дошкільного підрозділу

Освітня програма дошкільного підрозділу Запорізької гімназії «Запорізька Січ» на 2024– 2025 навчальний рік розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту»,

«Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція), Положення про дошкільний навчальний заклад (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 №86), Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446).

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Мета освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 3 до 6 (7) років. Створення оптимальних умов для соціально-особистісного розвитку дошкільників шляхом ефективної взаємодії дітей, педагогів та батьків.

Завдання програми – забезпечення відповідності рівня дошкільної освіти вимогам Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти). Вибудовування освітньої діяльності на основі індивідуальної особливості кожної дитини; підтримка ініціативи дітей у різних видах діяльності. Створення єдиного інформаційно-навчального простору для розвитку і підтримки обдарованих та здібних дошкільників. Забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї; підвищення компетентності батьків в питаннях освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей.

Структура програми - визначення освітніх напрямів відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), визначення загального обсягу навантаження на кожний вік дитини: молодший дошкільний вік (четвертий рік життя), середній дошкільний вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя). Шляхи реалізації завдань.

Освітня діяльність в закладі дошкільної освіти ґрунтується на таких принципах:

науковості, що передбачає опору на класичні та сучасні наукові здобутки у галузі педагогіки та психології дошкільної освіти;

систематичності;

активності;

гуманізації та демократизації освітньої роботи, що передбачає орієнтацію на особистість дитини, максимальне розкриття її нахилів, здібностей та інтересів;

визнанні особистісно-орієнтованої моделі дошкільної освіти; самоцінності дошкільного дитинства;

природо відповідності, за якою у дитини треба розвивати задатки та здібності, зберігаючи її природу;

доступності освіти;

визнанні пріоритету гармонійного розвитку дитини перших шести (семи) років життя;

тісному зв'язку з реальним життям, його проблемами та суперечностями, розширенням життєвого простору дошкільника;

єдності розвивальних, виховних та навчальних завдань;

наступності дошкільної та початкової освіти шляхом створення, розробки відповідних форм і методів роботи тощо;
 формування у кожної дитини активної позиції щодо власної безпеки шляхом створення соціального життєвого простору: природного, предметного, соціального, простору «Я» (БЖД) ;

єдності суспільного та сімейного виховання

та буде спрямована на реалізацію наступних завдань:

- Формування соціально - громадянської компетентності у дітей дошкільного віку .
- Продовжувати формування позитивного корпоративного іміджу закладу дошкільної освіти, сприяння зростанню професійних компетентностей педагогів, які затверджено у професійних стандартах через впровадження прогресивних сучасних підходів до організації освітнього процесу та використання ІКТ-технологій в режимі дистанційної роботи..
- Підвищення якості освітнього процесу, орієнтованого на особистісний розвиток дитини задля реалізації її індивідуальної освітньої траєкторії .

Навчальний рік починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, літній період – з 1 червня по 31 серпня.

Загальна тривалість канікул, під час яких заняття з вихованцями не проводяться, складає 115 днів: літні – 90 календарних днів, осінні – 5 календарних днів , зимові – 10 календарних днів, весняні - 10 календарних днів. У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна та зображувальна діяльність. У закладі дошкільної освіти встановлено 5-денний навчальний тиждень. Заклад працює з 07год.00хв. до 13год.00хв.

У дошкільному підрозділі функціонує 1 група: різновікова (від 3 до 6 (7) років) з 6-ти годинним перебуванням дітей. Освітній процес здійснюється українською мовою.

Реалізацію змісту освітньої програми здійснює команда педагогів в складі заступника директора, практичного психолога, вихователів, інструктора з фізичної культури, музичного керівника.

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу

Заклад дошкільної освіти працює за Базовим компонентом дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція затверджено наказом МОНУ № 33 від 12.01.2021 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція»

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в закладах дошкільної освіти у 2024/2025 навчальному році, які розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України.

В освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної складової Базового компоненту дошкільної освіти .

Освітній процес здійснюється за програмами рекомендованими Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 14.08.2023 № 1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2024/2025 навчальному році»).

Державний стандарт дошкільної освіти - Базовий компонент дошкільної освіти – наук.керівник Піроженко Т.О., (затверджено наказом МОН України від 12.01.2021 № 33)

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Інваріантна складова		
«Стежинки у Всесвіт». Комплексна програма для дітей раннього та передшкільного віку	наук. керівник К.Л.Крутій	лист ІМЗО від 02.10.2020 № 22.1/12-Г-801
Парціальні програми		
Вітаю, театре. Парціальна програма (для дітей старшого дошкільного віку)	Макаренко Л.В.	Лист ІМЗО від 13.11.2019 № 22.1/12-Г-1068

Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти (набуття компетентностей)

Освітній процес в дошкільному підрозділі ЗГ «Запорізька Січ» будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вище зазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» у 2024/2025 навчальному році в закладі дошкільної освіти загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

Очікувані результати навчання здобувачів дошкільної освіти

Очікуваними результатами освітнього процесу є набуття навичок і компетентностей, що визначені за усіма освітніми напрямками Базового компонента та комплексними і парціальними програмами, за якими здійснюється освітній процес.

Набуття різних видів компетентностей дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності: ігровій – провідній для дітей дошкільного віку, руховій, предметно-практичній, технологічній, дослідницькій, художньо-продуктивній, музичній, театралізованій, самостійній художній діяльності, сенсорно-пізнавальній, мовленнєвій, логіко-математичній, трудовій і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. На кінець навчального року формується модель випускника кожної групи.

Рівень сформованості компетентностей різних вікових груп з'ясовується у процесі здійснення моніторингу рівня засвоєння програмового матеріалу дітьми дошкільного віку. Поняття «моніторинг» має ширший і глибший зміст, ніж поняття «перевірка знань, умінь та навичок» дітей. Моніторинг включає спостереження, оцінювання, накопичення статистичних даних про дитину та їх аналіз, розглядає результати розвитку дитини з урахуванням способів їх досягнення.

З метою відстеження динаміки особистісних досягнень дітей за певний час (місяць, квартал, півріччя, навчальний рік) педагоги у 2024-2025 н.р. використовуватимуть методичний посібник «Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти» (упоряд.: Н.М.Шаповал, О.М.Кулик, Т.В.Киричук. 3-тє вид., зі змін.- Тернопіль:Мандрівець, 2021), що дасть змогу не охарактеризувати саму дитину, а комплексно проаналізувати надбання дитини й отримати об'єктивну інформацію про якість організації освітнього процесу, прогнозувати шляхи його поліпшення, дослідити рівень засвоєння дітьми різного віку програмового матеріалу, провести порівняльний аналіз відповідності фактичних результатів освітньої діяльності закладу дошкільної освіти, визначити чинники, що сприяють поліпшенню виконання освітньої програми тощо.

За результатами здійснення моніторингових процедур педагоги планують корекційну діяльність з дітьми дошкільного віку, а також індивідуальну роботу у яких виявлено початковий рівень. Планування методичної роботи здійснюється також з урахуванням цих результатів.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічна послідовність їх реалізації

Базовий компонент дошкільної освіти — це державний стандарт (далі — Стандарт), що містить: державні вимоги до компетентностей і результатів освіти дитини дошкільного віку, умови, за яких їх можна досягнути відповідно до міжнародних стандартів якості освіти.

В основу Стандарту покладено ідеї: гуманістичної педагогіки, патріотичного і громадянського виховання та солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти й інших професій, причетних до піклування, догляду та розвитку дітей раннього і дошкільного віку й теорію природовідповідності.

Спрямований на збереження самоцінності дошкільного дитинства, рівний доступ до дошкільної освіти для всіх дітей раннього та дошкільного віку, зокрема дітей з особливими освітніми потребами.

Виконання вимог Стандарту забезпечується з урахуванням задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних психічних і фізичних можливостей дитини в найбільш оптимальній для кожної дитини формі.

Складники:

- цінності дошкільної освіти;
- базові принципи реалізації Стандарту;
- становлення компетентностей дитини під час здобуття дошкільної освіти;
- умови реалізації Стандарту;
- участь родини у розвитку дитини;
- взаємодія закладу освіти з родинами дітей як учасниками освітнього процесу;
- педагог / вихователь як фахівець, який стимулює процес розвитку дитини;
- зміст та організація освітнього процесу;
- універсальний дизайн у закладі дошкільної освіти;
- наступність між дошкільною та початковою освітою в реалізації перспектив розвитку дитини;
- обов'язки суспільства / громади в забезпеченні доступної та якісної дошкільної освіти.

Цінності дошкільної освіти:

- визнання самоцінності дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості;
- щасливе проживання дитиною дошкільного дитинства як передумова її повноцінного розвитку та подальшої самореалізації у житті;
- повага до дитини, особливостей її розвитку та індивідуального досвіду;
- зміцнення фізичного, психічного та соціального здоров'я дитини;
- цінування життя й благополуччя як уміння цінувати, дорожити, плекати, підтримувати та створювати безпечні умови для себе та інших, створення умов безпечного середовища - у природному, предметному та соціальному оточенні;
- розвиток творчих задатків, здібностей, талантів дітей;
- збереження традицій національного досвіду сімейного та суспільного виховання для збагачення культурного потенціалу взаємодії між поколіннями.

Базові принципи реалізації Стандарту:

- демократичність — формування засад демократичного суспільства, де кожен / кожна можуть бути почутими, мають право на самовираження та активну участь;
- рівний доступ до якісної дошкільної освіти кожній дитини, освіти без дискримінації за будь-якими ознаками;
- забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору — основи соціальної, екологічної та економічної свідомості, відповідальності за власні дії та їх наслідки для довкілля;
- міжвідомча взаємодія — співпраця закладів освіти з психологічною, соціальною та медичною службами;
- державно-громадське та державно-приватне партнерство в організації, керівництві й управлінні дошкільною освітою;
- соціально-педагогічне партнерство громади та всіх учасників освітнього процесу — засновників закладів освіти, батьків або осіб, які їх замінюють, керівників та працівників закладів дошкільної освіти, фахівців, що надають освітні послуги дітям дошкільного віку, інших фахівців.

Становлення компетентностей дитини дошкільного віку.

Ключові компетентності під час здобуття дошкільної освіти формуються за різними освітніми напрямками, що спрямовані на розвиток особистості дитини.

Освітні напрями визначають зміст роботи закладу дошкільної освіти через організацію педагогом базових (основних) видів діяльності, які збагачують досвід дитини та реалізуються як особистісне надбання дитини (результат розвитку) за підтримкою батьків в умовах родинного виховання.

Компетентність, як результат дошкільної освіти та особистісне надбання, відображає систему взаємопов'язаних компонентів фізичного, психічного, соціального, духовного розвитку особистості дитини:

емоційно-ціннісного ставлення;

сформованості знань;

здатності та навичок до активного, творчого впровадження набутого досвіду, тобто до регуляції досягнень, поведінки, діяльності.

Освітні напрями інваріантного складника:

*Освітній
напрямок*

Зміст освітнього процесу

Передбачає:

- формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності;

*Особистість
дитини*

- виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.

Передбачає:

формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає вміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.

*Дитина
в соціумі*

Передбачає:

природничу освіченість через наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довіклі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.

*Дитина
природному
довкіллі*

Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довікля.

<i>Мовлення дитини</i>	<p><i>Передбачає:</i> засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.</p>
<i>Дитина світі культури</i>	<p><i>Передбачає:</i> формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, всамостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.</p>
<i>Гра дитини</i>	<p><i>Передбачає:</i> розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.</p>
<i>Дитина сенсорно-пізнавальному просторі</i>	<p><i>Передбачає:</i> сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.</p>

З урахуванням реалій сьогодення та дії правового режиму воєнного стану, питання щодо створення безпечного, комфортного, інклюзивного середовища для всіх учасників освітнього процесу й підвищення якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти залишаються пріоритетними і в 2024-2025 навчальному році. **Реалізація освітнього процесу** в дошкільному підрозділі у 2024-2025 навчальному році буде відбуватися з використанням дистанційної форми здобуття освіти, з урахуванням безпекової ситуації за допомогою дистанційної форми роботи з використанням синхронного та асинхронного навчання. У

процесі організації освітньої діяльності в дистанційному форматі слід звернути особливу увагу на такі аспекти: організація психолого-педагогічної підтримки та супровід усіх учасників освітнього процесу; систематичність організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку. Синхронне навчання – це процес, коли відбувається онлайн-заняття, а асинхронне – коли вихователь записує відеозаняття або записує, наприклад, мотиваційне відео і передає його батькам для самостійного опрацювання дітьми. Якщо дитина не може самостійно опрацювати наданий матеріал, то батьки опрацювують його разом із дитиною.

У процесі організації освітньої діяльності в дистанційному форматі особлива увага буде звертатися на такі аспекти:

- організація навчання педагогічних працівників щодо дистанційної роботи з дітьми та надання їм методичної підтримки;
- забезпечення педагогів необхідним обладнанням та доступом до інтернету;
- організація психолого-педагогічної підтримки та супровід усіх учасників освітнього процесу;
- систематичність організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку.

В умовах запровадження дистанційної форми організації освітнього процесу батьки мають стати партнерами педагогічних працівників.

У освітньому процесі педагоги використовуватимуть матеріали, розміщені на сайті МОН:

- рубрику «Сучасне дошкільня під крилами захисту»;
- платформу розвитку дошкільнят «НУМО»;
- поради з надання першої психологічної допомоги людям, які пережили кризову подію;
- поради від експертів ЮНІСЕФ «Як підтримати дітей у стресових ситуаціях»;
- і-інформаційний комікс для дітей «Поради від захисника України»;
- хрестоматію для дітей дошкільного віку «Моя країна – Україна» з національно-патріотичного виховання.

В організації освітнього процесу використовується гнучкий режим, класичні та інноваційні педагогічні технології; раціонально поєднуються вербальні, наочні та практичні методи, співвідносяться різні види діяльності та різноманітні форми навчання дітей: групові, індивідуально-групові, індивідуальні, інтегровані, ігри-заняття, фронтальні. Організоване навчання проводиться у формі занять. Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності здійснюється за змістовними освітніми напрямками.

Заняття у різновіковій групі № 1 (3-6 р. ж.) проводяться по підгрупах.

Тривалість занять становить:

різновікова група (3-6 рік життя) - 15 -25 хв. (три заняття у першій половині дня).

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Організація онлайн-занять, які передбачають використання ІКТ, відбувається відповідно нормативних вимог, визначених у розділі XII п.8 «Вимоги до розпорядку дня і навчання, організації життєдіяльності, рухової активності дітей» Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів. Для дітей старшого дошкільного віку два рази на тиждень (не більше одного разу протягом дня). Безперервна робота з комп'ютером не повинна перевищувати 10 хвилин. Заняття проводяться у формі спеціальних вправ, ігор дидактичного характеру.

Перегляд розважальних телепередач, мультфільмів для дітей дошкільного віку рекомендовано, згідно вимог Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (розділ XII п.11), не частіше 1 разу на день. Тривалість перегляду не повинна перевищувати 20 хв для дітей 3-4- років, і 30 хв для дітей 5-6 років.

В Україні дошкільна освіта є обов'язковою частиною у системі безперервного навчання. Відповідальність за навчання дитини у дитсадку несуть її батьки або особи, які їх замінюють, та навчальні заклади, де діти перебувають.

Відповідно до вирішення ключових завдань, освітню програму діяльності закладу дошкільної освіти зорієнтовано на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя та забезпечення учасників освітнього процесу.

Гурткова діяльність: гурток театралізованої діяльності - 1 заняття на тиждень. Тривалість проведення гурткової роботи – 15-25 хвилин залежно від віку дітей. Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних навчальних закладах у 2023/2024 навчальному році.

Внутрішня система забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість організації та проведення освітнього процесу;
- моніторинг результативності реалізації освітніх програм та виконання Базового компонента дошкільної освіти.

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти: постійне та послідовне підвищення якості освіти на основі відстеження динаміки показників освітньої діяльності та освітніх процесів у навчальному закладі.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчального плану та освітньої програми, станом сформованості базових якостей особистості дошкільника, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища дошкільних груп;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма школи I ступеня

Освітню програму школи I ступеня складено відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою КМУ від 21.02.2018р. № 87:

для 1-2 класів - за Типовими навчальними та освітніми програмами для 1-2 класів (Савченко О.Я. 1-2 клас), затвердженими наказом МОН України від 12.08.2022 № 743 (таблиця 2);

для 3-4 класів - за Типовими навчальними та освітніми програмами для 3-4 класів (Савченко О.Я. 3-4 клас), затвердженими наказом МОН України від 12.08.2022 № 743 (таблиця 2);

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін школи I ступеню:

1 клас – 805 годин на рік / 23 год. на тиждень

2 клас – 875 годин на рік / 25 годин на тиждень

3 клас - 910 годин на рік / 26 годин на тиждень

4 клас - 910 годин на рік / 26 годин на тиждень

Освітня програма початкової школи для учнів, які навчаються за програмами 12-річної повної середньої освіти (НУШ) має такі цикли, як 1-2 і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; - логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; - адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми сприяє формуванню у здобувачів таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень. Спільними для всіх ключових

компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми. Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації

Заклад освіти у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, ухвалами ради, рішеннями виконавчого комітету, розпорядженнями, наказами органу управління освітою, іншими нормативно-правовими актами та Статутом.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти у закладі

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування закріплюють за школою відповідну територію обслуговування і до початку навчального року беруть на облік учнів, які мають її відвідувати.

Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється на основі чинних нормативно-правових актів.

Навчальний план та його обґрунтування

Навчальний план на 2024/2025 навчальний рік складено відповідно до вимог Закону України «Про освіту»; Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти».

Навчальний план на 2024/2025 н. р. для першого та другого класів розроблено на основі типової освітньої програми для 1-2 класів (під керівництвом Савченко О. Я.), для третього та четвертого класів – на основі типової освітньої програми для 3-4 класів (під керівництвом Савченко О. Я.), затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Навчальний план закладу охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової, упровадження курсів за вибором, факультативів, індивідуальних та групових занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, в повному обсязі.

При розподілі годин варіативної складової робочого навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника.

Години варіативної складової робочого навчального плану учнів початкової школи використано на введення: у 1-4-их класах (НУШ) 1 годину варіативної складової навчального плану відведено на збільшення годин на вивчення предмету інваріантної складової «Українська мова».

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної галузі.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за освітніми галузями:

1 - 4 клас:

мовно-літературна (українська мова та література, іншомовна освіта); математична; громадянська та історична, соціальна і здоров'язбережувальна, природнича; технологічна; інформатична; мистецька; фізкультурна.

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через інтегрований курс «Навчання грамоти» (1 клас); 2 клас - окремі предмети «Українська мова», «Читання»; 3-4 клас – окремі предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Освітня галузь «Математична» реалізується через предмет «Математика».

Освітні галузі «Громадянська та історична», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Природнича» реалізуються через інтегрований курс «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Інформатична» реалізується через предмет «Інформатика» (2-4 клас).

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через предмет «Дизайн і технології».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через окремі предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через предмет «Фізична культура»

1-4 класи:

мовно-літературна – вільне володіння державною мовою; взаємодія з іншими особами усно і письмово, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях; сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду; висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови; дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз;

математична – дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів; моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач; критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач; застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу;

природнича – відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи; опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її у різних формах; усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі; критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутим раніше і творче його використання для розв'язання проблем природничого характеру;

технологічна – втілення творчого задуму в готовий виріб; турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує; ефективне використання природних матеріалів, турбота про навколишній світ; практичне і творче застосування традиційних та

сучасних ремесел;

інформатична – пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем; створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них; усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та/або споживач, самостійне опанування нових; усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;

соціальна і здоров'язбережувальна – турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту власного і тих, хто оточує; визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб; аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків; підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту;

громадянська та історична – встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій); орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу природи та діяльності людей на нього; робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка; узагальнення інформації з різних джерел, розповідь про минуле і сучасне; представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя; усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до особистості; усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття; дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади і держави;

мистецька – художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва; пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва; пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво;

фізкультурна – заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях; вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості; дотримання правил безпечної і чесноної гри, вміння боротися, вигравати і програвати; усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальна взаємодія.

Логічна послідовність вивчення предметів

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у *навчальних програмах*.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; використання технологій дистанційного навчання.

Також передбачені віртуальні екскурсії, подорожі, уроки-семінари, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Серед засобів, що можуть використовуватися, мультимедійні презентації, проекти, онлайн

тести, програмні засоби навчання та інше. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

У закладі освіти реалізується здобуття повної загальної середньої освіти за індивідуальною формою: екстернатною, сімейною (домашньою), педагогічний патронаж.

За заявою батьків заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Освітня програма передбачає освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти; має корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. З метою належної організації освітнього процесу в закладі освіти формуються класи та/або групи, зокрема, інклюзивні, з дистанційною формою здобуття освіти.

Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом: формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними Типовою освітньою програмою на основі якої розроблену цю.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними типовою освітньою програмою.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;

- вчасно виявляти проблеми ф запобігати їх нашарюванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоювання дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливості і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формульованого і підсумкового) є окреслення очікуваних результатів навчання, об'єднаних за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формульованого, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі очікуваних результатів навчання вчитель/вчителька може формулювати індивідуальні результати навчання учня/учениці відповідно до опанування ним/нею конкретного вміння, таким чином відстежуючи поступ учня за конкретний проміжок часу (напр., за два місяці).

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. Державна підсумкова атестація учнів 4-х класів проводиться відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 №1369, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 02.01.2019 № 8/32979.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і - навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників

Освітня програма школи II ступеня

Освітню програма школи II ступеня для 5-7 класів

розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 № 1120

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-7 класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5 клас	Кількість годин 6 клас	Кількість годин 7 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	11	12	10
	На рік	385	420	350
Математична	На тиждень	5	5	5
	На рік	175	175	175
Природнича	На тиждень	2	4	8
	На рік	70	140	280
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1	1
	На рік	35	35	35
Громадянська та історична	На тиждень	2	2	2
	На рік	70	70	70
Технологічна	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Інформатична	На тиждень	1	1	2
	На рік	35	35	70
Мистецька	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Усього	На тиждень	26+3	29+3	30+3
	На рік	1015	1120	1155
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2	2
	На рік	70	70	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34	35
	На рік	1085	1190	1225
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	31	32
	На рік	980	1085	1120

* Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

** Години мовно-літературної освітньої галузі можуть розподілятися на вивчення мови корінного народу, національної меншини та/або другої іноземної мови.

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень наведено у навчальному плані 5,6,7 класів ЗГ «Запорізька Січ» на 2024/2025 н.р. (таблиця 6,7,8).

З метою здійснення особистісного підходу виділено години варіативної складової у 5-7 класах на індивідуальні заняття з предметів «Вступ до історії та громадянської освіти» (5 кл.), «Історія України. Всесвітня історія» (6 кл.), «Математика» (5-7 кл.), українська мова (7 кл.)

Освітню програма школи II ступеня для 8-9 класів складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (таблиця 1), затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 №405 (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 03.08.2022 № 698)

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень наведено у навчальному плані 8,9 класів ЗГ «Запорізька Січ» на 2024/2025 н.р. (таблиця 9,10).

Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, та варіативну складову. Варіативна складова навчального плану 8,9 класів використовується на збільшення годин на вивчення предметів інваріантної складової «Історія України» (9 кл.), «Географія» (8,9 кл.). Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години. З метою здійснення особистісного підходу виділено години варіативної складової у 7-9 класах на індивідуальні заняття з предметів «Математика» (8,9 кл.), «Українська мова» (8,9 кл.).

Програмне забезпечення викладання навчальних предметів приведено у додатку 1.

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН України від 20.02.2002 №128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах".

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес у ЗГ «Запорізька Січ» організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Освітня програма передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити умовисновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, та має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму школи II ступеня для 5,6,7 класів укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна;

- Математична;
- Природнича;
- Соціальна і здоров'язбережувальна;
- Громадянська та історична;
- Інформатична;
- Технологічна;

- Мистецька;
- Фізична культура.

Освітню програму школи II ступеня для 8, 9 класів укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура
- Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти.

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти у ЗГ "Запорізька Січ" визначаються на основі положень відповідних наказів МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти:

- Наказ МОН України від 13.04.2011 №329 "Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти"
- Наказ МОН України від 21.08.2013 № 1222 "Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів 5-11 класів" (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 19.08.2016 № 1009)
- Наказ МОН України від 30.08.2011 №996 "Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої освіти"

У відповідності до Концепції НУШ вимоги до оцінювання результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. Критерії оцінювання МОН України є загальними і використовуються як основа, за допомогою якої вибудовується вся система оцінювання здобувачів освіти ЗГ «Запорізька Січ». Вчитель при розробленні критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів орієнтується на критерії, затверджені МОН України та враховує:

- особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт);
- освітню програму закладу освіти;
- компетентнісний підхід до викладання предмету;
- організаційну форму проведення навчального заняття.

Система оцінювання здобувачів освіти ЗГ "Запорізька Січ":

- є прозорою, передбачає інформування учнів про критерії оцінювання на початку навчального року та окремо за різними видами навчальної діяльності;
- має у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- дозволяє досягати та перевищувати ці результати;
- заохочує учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
- розвиває в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- використовує самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності;

- відстежує засобами формувального оцінювання особистісний поступ здобувачів освіти, формує у них позитивну самооцінку, відзначає досягнення, підтримує бажання навчатися, запобігає побоюванням помилитися.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється у бальному вигляді, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Оцінювання учнів здійснюється відповідно до наказу МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» та здійснюється з використанням 12-бальної системи, а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- ✓ Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.
- ✓ Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.
- ✓ Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.
- ✓ Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі

учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

- ✓ Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (тематичному, семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової контрольної роботи не є обов'язковим.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року. Результати річного оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами). Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися

такими категоріями критеріїв: розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності. Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Для розроблення або для оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання використовуються Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

За рішенням педагогічної ради закладу з метою забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у I чверті навчального року поточне та тематичне оцінювання у 5 класах може здійснюватися за рівневою шкалою, а його результати позначатимуться словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжуватися вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі).

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН України від 20.02.2002 №128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах".

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною і рідною мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати,

		<p>доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземною мовою (англійська)	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні</p>

	сфері культури	особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- 1) організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- 2) окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.
- 3) роботу в проектах;
- 4) позакласну навчальну роботу;
- 5) роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична її спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для

систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- здійснення, в межах повноважень, заходів спрямованих на створення безпечного, комфортного, інклюзивного, мотивуючого освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства чи дискримінації, орієнтованого на збереження національної ідентичності та сприйняття європейських цінностей;
- створення умов для реалізації різних форм здобуття освіти з урахуванням потреб здобувачів освіти та відповідно до спроможності закладу освіти;
- продовження роботи щодо створення в закладі освіти дієвої системи подолання освітніх втрат учнів, спрямованої на підвищення рівня їх навчальних досягнень, мінімізацію навчальних прогалин, покращення психічного, емоційного та фізичного здоров'я здобувачів освіти;
- організації системної роботи з проведення заходів, спрямованих на інформування учасників освітнього процесу про принципи академічної доброчесності та дотримання академічної доброчесності в освітньому;
- вдосконалення форм і методів проведення формувального, поточного і тематичного контролю за освітньою підготовкою учнів; організація ефективного он-лайн навчання;
- спрямування психологічного супроводу освітнього процесу на зниження впливу викликів воєнного стану, вікових криз на формування освітньої діяльності учнів;
- продовження роботи по формуванню в учнів стійкої мотивації навчання, використовуючи продуктивні методики;
- забезпечення систематичної корекційної роботи за результатами наслідків моніторингових досліджень навчальних досягнень учнів.
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Політики та процедури забезпечення системи якості освіти:

- система внутрішніх і зовнішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників;
- забезпечення публічності інформації відповідно до статті 30 Закону України «Про освіту»;

- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників і учнів;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- інші політики і процедури.

Освітня програма позашкільного підрозділу

Освітня програма позашкільного підрозділу Запорізької гімназії «Запорізька Січ» – це нормативний документ, який містить характеристику змісту позашкільної освіти, особливості організації освітнього процесу та освітню місію позашкільної освіти.

Освітня програма позашкільного підрозділу схвалюється педагогічною радою комплексу та затверджується директором комплексу.

Освітня програма вибудовується з урахуванням диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, демократизації управління, створення умов для творчої діяльності адміністрації та працівників закладу позашкільної освіти, збереження єдиного освітнього простору в регіоні, соціального захисту вихованців, учнів і слухачів, із забезпеченням їх права на доступність і якість позашкільної освіти, створення умов для безперервності освіти.

Освітня програма позашкільного підрозділу є засобом забезпечення реальних умов для вибору індивідуальної траєкторії розвитку, гарантом досягнення обраних освітніх рівнів, технологічним засобом управління якістю позашкільної освіти.

Освітня програма узгоджена із законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положенням про позашкільний підрозділ, Положенням про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004р. за № 1036/9635, Типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008р. № 676, освітніми запитами дітей та їх батьків.

Місія, візія та ключові цінності позашкільного підрозділу

Місія позашкільного підрозділу: сприяння кожному здобувачу освіти в цілісному розвитку та лідерському становленні; служіння людині, громаді, суспільству.

Візія позашкільного підрозділу:

створення сприятливого середовища, інфраструктури та умов для розвитку особистості;
розвиток науково-педагогічного потенціалу, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності;
сприяння розкриттю лідерських якостей здобувачів освіти шляхом їх участі в самоврядуванні закладу позашкільної освіти;
створення умов для змістовного дозвілля здобувачів освіти та працівників закладу позашкільної освіти;
відкритість та забезпечення інформування спільноти;
служіння громаді.

Ключові цінності: Україна, дитина, громада, професіоналізм, довіра, духовність, лідерство, відповідальність.

Мета та завдання освітнього процесу в позашкільному підрозділі

Метою освітнього процесу в позашкільному підрозділі є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншого виду творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої само- та професійної реалізації.

Основними завданнями є:

- виховання громадянина України;

- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй і народів;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;
- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;
- здобуття учнями, вихованцями, слухачами первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та професійної діяльності;
- формування у вихованців, учнів і слухачів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів;
- вдосконалення фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів, підготовка спортивного резерву для збірних команд України з різних видів спорту;
- організація дозвілля вихованців, учнів і слухачів, пошук його нових форм; профілактика бездоглядності, правопорушень;
- виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;
- формування здорового способу життя вихованців, учнів і слухачів;
- здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу

гуманізація, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;

єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу;

розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими;

визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

демократизація, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;

безперервність, наступність та інтеграція, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль підрозділу позашкільної освіти з школою, дошкільною ланкою та громадськими організаціями; цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу;

набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;

багатоукладність і варіативність, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;

добровільність і доступність, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;

самостійність і активність особистості, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

практична спрямованість, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Зміст освітнього процесу ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність. Освітній процес у позашкільному підрозділі здійснюється за напрямками: фізкультурно–спортивний, військово–патріотичний, художньо–естетичний, науково-технічний – відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту».

Система управління освітнім процесом

Керівництво закладом здійснює директор гімназії.

Колегіальним органом управління є педагогічна рада комплексу, повноваження якої визначаються Статутом гімназії.

Основні завдання управління освітнім процесом в позашкільному підрозділі складаються з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності:

Кадрове забезпечення закладу здійснено у повній відповідності з навчальним робочим планом закладу, спеціалізацією та шестиденним режимом його роботи.

Освітній процес у підрозділі забезпечують 13 педагогічних працівників. Всі вони мають відповідний рівень освіти, володіють фаховою майстерністю. З них: 11 – основні працівники, 2 – працюють за сумісництвом.

Підрозділ не повністю укомплектований педагогічними кадрами. Вивільнені керівники гуртка «Спас», загинув на війні керівник гуртка «Футбол».

Кадрове забезпечення

Педагогічні працівники				Освіта				Категорія, розряд			Звання	Стаж роботи									
Заступник директора	Керівники гуртків	Методист	Всього	Повна вища	Бакалавр	Неповна вища	Серед-спец	12 тариф. розряд	11 тариф. розряд	10 тариф. розряд	Керівник гуртка - методист	До 3 років	%	До 10 років	%	До 20 років	%	До 30 років	%	Більше 30 р.	%
1	11	1	13	11	0	0	1	8	1	1	1	2	15	2	15	2	15	4	31	3	24

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок вихованців, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- контроль за станом внутрішньої документації (журнали гурткової роботи, журнали з техніки безпеки, поурочне та тематичне планування);
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища підрозділу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Навчальний план та обґрунтування його вибору

При формуванні робочого навчального плану враховано вимоги законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 р. № 433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. № 1036/9635, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2008 р. № 676.

Загальний обсяг навчального навантаження:

Загальний обсяг навчального навантаження для вихованців позашкільного підрозділу Запорізької гімназії «Запорізька Січ» складає 6480 годин на навчальний рік: для учнів початкового рівня I року навчання – 1096 години на навчальний рік, II року навчання – 1064 годин на навчальний рік, для учнів основного рівня I року навчання – 952 годин на навчальний рік, II року навчання – 1072 години на навчальний рік, III року навчання – 1028 години на навчальний рік, IV року навчання 1268 годин на навчальний рік, для учнів вищого рівня I року навчання – 0 годин на навчальний рік, II року навчання – 0 годин на навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в освітніх програмах та навчальному плані позашкільного підрозділу Запорізької навчально-гімназії «Запорізька Січ» військово-спортивного профілю Запорізької міської ради Запорізької області.

Для гуртків початкового рівня за напрямками позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин			
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання	
		на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік
1.	Художньо-естетичний	4-6	144-216	4-6	144-216
2.	Фізкультурно-спортивний	6	216	6	216
3.	Військово-патріотичний	4-6	144-216	6	216
4.	Науково-технічний	4-6	144-216	6	216

Для гуртків основного рівня за напрямками позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	
		на тижд	усього за рік	на тижд	усього за рік	на тижд	усього за рік	на тижд	усього за рік

1.	Художньо-естетичний	4-9	144-324	6-10	216-360	6-10	216-360	6-12	216-432
2.	Фізкультурно-спортивний	6	216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
3.	Військово-патріотичний	4-6	144-216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
4.	Науково-технічний	4-6	144-216	6	216	6-10	216-360	6-12	216-432

Для гуртків вищого рівня за напрямками позашкільної освіти складає:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		до 1-го року навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання	
		на тижд	усього за рік	на тижд	усього за рік	на тижд	усього за рік	на тижд	усього за рік
1.	Художньо-естетичний	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432
2.	Фізкультурно-спортивний	6-9	216-324	6-9	216-324	9-12	324-432	9-12	324-432
3.	Військово-патріотичний	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
4.	Науково-технічний	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432

Навчальним планом передбачено організацію освітнього процесу у гуртках за напрямками:

№	Напрямок/назва гуртка	Кількість	
		груп	дітей
Військово-патріотичний			
1.	Школа безпеки	7	105
2.	Козацько-лицарський гарт	3	45
Всього:		10	150
Фізкультурно-спортивний			
3.	Оздоровча аеробіка	3	45
4.	Східні єдиноборства	2	30
5.	Спас	2	30
Всього:		7	105
Художньо-естетичний			
6.	Умілі руки	2	30
7.	Берегиня	3	45
8.	Вокально-фольклорний	1	15
Всього:		6	90
Науково-технічний			
9.	Цікава інформатика	2	30
Всього:		2	30
Туристсько-красознавчий			
10.	Літературне красознавство	2	30
Всього:		2	30

Гуртки усіх напрямків, які пропонує позашкільний підрозділ забезпечені необхідним обладнанням, наочністю та знаряддям для повноцінної діяльності. Всі навчальні приміщення закладу мають паспорти з переліками наявного обладнання, навчального, наочного, методичного забезпечення.

Навчальний процес у позашкільному підрозділі здійснюється на підставі нормативно-правових актів, передбачених чинним законодавством у галузі позашкільної освіти та Статутом комплексу.

Тривалість навчального року, занять:

Керуючись ст. 16, 17 Закону України «Про позашкільну освіту», Статутом комплексу, навчальний рік складається з двох півріч. Навчальний рік розпочинається з 1 вересня поточного року і закінчується 31 травня наступного року.

Комплектування гуртків здійснюється у період з 1 по 15 вересня, який вважається робочим часом педагогів. Зарахування вихованців може здійснюватися протягом навчального року (у міру закінчення комплектування гуртків за їх бажанням і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють на безконкурсній основі).

Тривалість занять встановлюється з урахуванням психофізіологічного розвитку дітей, допустимого навантаження на вихованців різних вікових категорій:

для вихованців від 6 до 7 років - 35 хвилин,

для вихованців старшого віку - 45 хвилин.

Всі гуртки закладу працюють без канікул. Це надає більше можливостей у засвоєнні навчальних програм, проведенні навчально – тренувальних зборів, екскурсійної діяльності в період шкільних канікул.

Усі приміщення, які використовуються для гурткових занять забезпечують оптимальні умови для організації освітнього процесу, відповідно до державних санітарних правил і норм (ДСанПіН 5.5.5.008-01).

Освітній процес здійснюється диференційно відповідно до віку. Наповнюваність груп становить 10 - 15 вихованців залежно від профілю, навчальних планів та площі приміщень, де проходять гурткові заняття. Тривалість перерв між заняттями становить, як правило, 10 - 15 хвилин. Характер організації перерв залежить від напрямку роботи гуртка.

Перерви між заняттями визначаються режимом щоденної роботи позашкільного підрозділу та його Статутом.

Навчальні програми

№	Назва гуртка	Повна назва програми	Тип програми	К-ть годин за програмом	Ким затверджено (№ наказу або протоколу, дата)
1	Школа безпеки	Навчальна програма гуртка «Школа безпеки»	Адапт.	216 324	Науково-методична рада КЗ «ЗОІППО» ЗОР протокол від 24.06.2021, №5
2	Східні єдиноборства	Навчальна програма «Східні єдиноборства»	Адапт ов.	216 324	Науково-методична рада КЗ «ЗОІППО» ЗОР; від 24.06.2021, №5

3	Умілі руки	Навчальна програма позашкільної освіти. Декоративно-ужиткове мистецтво	Держав.	144 216	Лист ІМЗО від 27.12.2019 №22.1/12-Г-1223, протокол від 23.12. 2019, №4
4	Берегиня	Навчальна програма позашкільної освіти. Декоративно-ужиткове мистецтво	Держав.	144 216 324	Лист ІМЗО від 27.12.2019 № 22.1/12-Г-1223; протокол від 23.12.2019, № 4
5	Цікава інформатика	Навчальна програма «Цікава інформатика»	Держав.	144	Лист ІМЗО від 18.07.2017 №21.1/12-Г-403, протокол від 29.06. 2017, №4
6.	Оздоровча аеробіка	Навчальна програма «Оздоровча аеробіка»	Адаптов.	216 324	Науково-методична рада КЗ «ЗОІППО» ЗОР; протокол від 24.06.2021, №5
7.	Вокально-фольклорний	Навчальна програма вокального мистецтва.	Державна	144 216	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист від 08.04.2016 р. № 1/11-4657)
8.	Спас	Навчальна програма «Спас»	Адаптов.	216 324	Науково-методична рада КЗ «ЗОІППО» ЗОР; протокол від 24.06.2021, №5
9.	Літературне краєзнавство	Навчальна програма «Літературне краєзнавство»	Державна		МОН України, рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022, протокол №3
10.	Козацько-лицарський гарт	Навчальна програма «Козацько-лицарський гарт»	Державна	144 216	Науково-методична рада Міністерства освіти і науки України, протокол № 3 від 22.12.2017 року)

Методичне забезпечення освітньої програми

Методична робота в позашкільному підрозділі – це спеціальний комплекс практичних заходів, які ґрунтуються на досягненнях науки, передового педагогічного досвіду і спрямовані на всебічне підвищення компетентності і професійної майстерності кожного педагогічного працівника. Цей комплекс орієнтований перш за все на підвищення творчого

потенціалу педагогічного колективу, а в кінцевому результаті – на підвищення якості й ефективності освітнього процесу.

Методична робота спрямована на забезпечення реалізації змісту позашкільної освіти та досягнення очікуваних результатів.

Заступником директора з НВР сплановано та спільно з методистом закладу організовано роботу методичної ради, на засіданнях якої вже розглянуто питання: про формування системи цінностей засобами позашкільної освіти; про вибір форм організації занять, як однієї з умов успішного навчання дітей та учнівської молоді; про впровадження інформаційних технологій в освітній процес; про організацію методичної роботи; про систему вимог до сучасного заняття.

Значна увага приділяється роботі з обдарованими дітьми.

Ця робота спрямована на досягнення високих результатів. Із метою виявлення обдарованих дітей проводяться бесіди, робота зі створення банку даних з урахуванням типів обдарованості, ведеться облік результатів участі вихованців у масових заходах.

Досвід показує, що системна робота з обдарованими дітьми полягає у: залученні їх до конкурсів, змагань; організації системної адресної підтримки обдарованих дітей, які є переможцями всеукраїнських масових заходів з військово-патріотичного та фізкультурно-спортивного напрямків.

Особливою формою навчання є інтегровані заняття, які спрямовані на встановлення у вихованців цілісного, системного світогляду. актуалізації особистісного ставлення до питань, що розглядаються на занятті. Основою ефективності цих занять є чітке визначення їх мети і планування для забезпечення різнобічного розгляду певної теми.

Визначено терміни проведення методичних нарад, на яких опрацьовуються актуальні питання з методики навчання.

Практичній спрямованості методичній роботі сприяє робота «Школи педагогічної майстерності». Педагоги-початківці в рамках роботи «Школи методичної підтримки молодого педагога» мають змогу підвищити свій методичний рівень. У рамках роботи Школи проводиться тиждень наставника з серією демонстраційних занять, у ході якого беруться до уваги питання самоосвіти педагогів-початківців та їх участь у методичній роботі.

У визначені терміни адміністрацією закладу забезпечується організація та проведення: тижня відкритих дверей педагогів-майстрів; виставок; творчих майстерень педагогів; педагогічних консультацій; педагогічних читань; пізнавальних та професійних екскурсій.

Адміністрацією закладу вивчаються та узагальнюються матеріали з досвіду роботи керівників гуртків.

Педагогічний колектив працює над упровадженням інформаційно-комп'ютерних технологій у навчальний процес закладу.

Удосконаленню педагогічної майстерності та науково-методичному зростанню педагогів, підвищенню їх фахового рівня, виявленню творчих, талановитих членів колективу сприяють укладені адміністрацією закладу договори, а саме: Договір про співпрацю з ЗКПУ; Договір про співпрацю з Львівським державним університетом безпеки життєдіяльності; Договір про співпрацю з Черкаським інститутом пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля; Договір про співпрацю з ГУ ДСНС в Запорізькій області.

Організація методичної роботи у закладі позитивно сприяє підвищенню майстерності педагогів та популяризації педагогічних здобутків; впровадженню в практику роботи нових ефективних методів з даного напрямку; розвитку творчого потенціалу колективу. Необхідною умовою формування педагогічного професіоналізму педагогічного працівника є систематичне підвищення своєї професійної майстерності та науково-методична діяльність.

Організація освітнього процесу в позашкільному підрозділі

Освітній процес здійснюється диференційовано (відповідно до віку, індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, стану здоров'я) з використанням різних організаційних форм роботи: гурткова робота, індивідуальні заняття, вікторина, змагання,

конкурси, виставки, навчало-тренувальні збори, екскурсії, а також з використанням інших форм роботи.

Заняття проводяться у формі індивідуальних і групових занять.

Вибір форм і методів навчання працівники закладу визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх (навчальних) програмах.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку в освітньому процесі.

Очікувані результати реалізації освітньої програми

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у вихованців, учнів і слухачів пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі. Розвиток здатності до професійного самовизначення. Творчого становлення. Формування громадянського поведінки, патріотизму, любові до України.

Досягнення здобувачів освіти позашкільного підрозділа визначено індикаторами оцінювання, а саме:

- частка здобувачів освіти, що брали участь у змаганнях та заходах на рівні закладу, району;
- частка здобувачів освіти, що брали участь у змаганнях та заходах на рівні міста, області;
- частка здобувачів освіти, які брали участь у заходах Всеукраїнського та Міжнародного рівнів;
- частка здобувачів освіти, які отримали у закладі документи про освіту;
- частка здобувачів освіти, які продовжили навчання за відповідним напрямом, спеціальністю або обрали відповідну професію.

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданнях педагогічної ради та враховуються при оцінюванні предметів фізичне виховання, мистецтво, трудове навчання та ін.